

VYJÁDRĚNÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorózanťky:	Mgr. Klára Hegerová
Téma práce:	Řízení o určení a popření rodičovství
Rozsah práce:	111 stran vlastního textu (podle prohlášení autorky 293 981 znaků včetně mezer, tj. 163,32 NS)
Datum odevzdání práce:	13. 01. 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma nelze považovat za nové, nýbrž za aktuální. Aktuálnost tématu je dána rozvojem lékařské vědy v oblasti asistované reprodukce, změnou sociálních vztahů a chápání rodinných vazeb ve společnosti na straně jedné a dále vývojem judikatury soudů (Nejvyššího soudu, Ústavního soudu, Evropského soudu pro lidská práva) na straně druhé. Dalším důvodem je skutečnost, že toto téma je předmětem častého zájmu veřejnosti jak odborné, tak laické. Tyto debaty mají mnohdy silné emocionální zabarvení. Právě z tohoto důvodu lze uvítat práci, která je jako právně-teoretické dílo ze své podstaty od tohoto zabarvení oproštěna a poskytuje tak solidní základ a fakta pro skutečně seriózní diskurz na tomto poli právní problematiky.

Hodnocení PAP: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózanťka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování rigorózanťkou zvoleného tématu vyžaduje znalosti teoretického pojetí komplexu právních institutů, které ve svém souhrnu zajišťují určení osobního statusu dítěte, a to jak v oblasti hmotného práva, tak v samotném řízení o určení a popření rodičovství, přičemž této problematice je tradičně věnována značná pozornost. Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, při čemž lze čerpat z bohaté monografické i časopisecké literatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu. Kvalitní zpracování zvolené problematiky si nelze představit bez práce s judikaturou soudů, zejména Nejvyššího soudu, Ústavního soudu a rovněž i Evropského soudu pro lidská práva. Neboť je to právě judikatura těchto soudů, která významně dotváří každodenní právní praxi na tomto poli tím, že do ní vnáší v konkrétních případech aspekt lidských práv a ústavních principů.

Autorka přistoupila na základě svých teoretických poznatků ke zvolenému tématu vhodně. Z níže nastíněného formálního členění práce vyplývají i následující použité právně hermeneutické metody, tedy metody zkoumání práva. Rigorózanťka použila převážně metodu deskripce, dále metodu analytickou, která vykládá právo pomocí rozložení tohoto celku na jednotlivé části, což vede ke snazšímu pochopení jednotlivých institutů za použití metody gramatické, která je základní metodou pro vnímání psaného textu zákona, rovněž využila metodu indukce a dedukce.

Hodnocení PAP: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z odborné literatury, jak komentářové, tak časopisecké a rovněž zejména z judikatury (ESLP, ÚS a NS), odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do osmi kapitol, úvodu a závěru. Součástí práce je seznam zkratk, seznam použitých zdrojů, název práce, abstrakt a klíčová slova (vše v českém a anglickém jazyce). V úvodu autorka formuluje cíl práce, a to: „komplexně shrnout stávající právní úpravu určování a popírání rodičovství a judikaturní závěry s ní související.“ Vedle tohoto cíle rigorózanťka hodlá kriticky

zhodnotit právní úpravu dané problematiky, poukázat na zásadní praktické i teoretické problémy a pokusit se navrhnout jejich řešení. Stanoveným cílům je podřízena struktura práce. Nejprve se autorka věnuje obecným otázkám souvisejícím s problematikou rodičovství (kapitola první). V kapitole druhé popsala historický vývoj právní úpravy určování a popírání rodičovství. S ohledem na skutečnost, že u zvoleného tématu je nutné provést i analýzu hmotněprávní úpravy, považuji za vhodné zařazení třetí a čtvrté kapitoly, které se věnují právě této problematice. V následujících kapitolách se již autorka zabývala výlučně problematikou procesní. Nejprve provedla obecnou charakteristiku procesní problematiky (kapitola pátá), aby se posléze již konkrétně zabývala určením otcovství souhlasným prohlášením rodičů (kapitola šestá) a řízením o určení a popření otcovství (kapitola sedmá). V samostatné kapitole (kapitole osmé) se zaměřila na procesní aspekty určování a popírání mateřství. Hodnocená práce je ukončena závěrem, ve kterém autorka uvádí dílčí závěry, k nimž v práci dospěla a vyslovuje své vlastní hodnocení dané problematiky, a to jak v rovině *de lege lata*, tak uvádí i návrhy *de lege ferenda*. Po formální stránce je členění práce vyhovující požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.

Rovněž systematika jednotlivých kapitol, resp. jejich dělení na dílčí celky je zvolena vhodně a odpovídá celkové koncepci práce.

Hodnocení PAP: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Cíl práce byl uveden již výše. S tímto cílem byla rovněž konfrontována formální a systematická stránka práce a byla shledána jako vyhovující. Zbývá tedy posoudit uvedený záměr především z hlediska logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Logická stavba práce vyplývá již z formálního a systematického pojetí. Autorka postupovala od obecného k dílčímu, když nejprve pojednala o obecných pojmech (pojem a význam rodičovství) a po té se věnovala dílčím otázkám (srov. již výše). Jednotlivé kapitoly pak na sebe navazují logicky, celková stavba práce působí koherentně. Rovněž dělení kapitol na dílčí celky je zvoleno vhodně, umožňuje přehlednou orientaci v díle a zároveň ukazuje na hloubku zpracování. Téma se autorce podařilo zpracovat do dostatečné hloubky. O tom nejlépe vypovídá poznámkový aparát, který čítá celkem 412 poznámek pod čarou a rovněž počet použitých zdrojů (srov. dále). Zde je třeba vyzdvihnout také autorčinu práci s judikaturou, kterou autorka nejen vyhledala, ale vhodně s ní i pracovala (často se musela vypořádat se střetem názorů v judikatuře ESLP a vnitrostátních soudů, zejm. NS, příp. ÚS). Další klad práce je možno spatřovat v tom, že autorka na mnoha místech připojuje své vlastní názory (např. s. 22, 28, 33, 40, 43, 49, 52, 59, 62, 65, 69, 74, 85, 89, 94, 100 a zejm. s. 106 a násl.), tedy konzistentně napříč celou prací. Rigorózní práce tak předložila práci, která je čtivá, neobsahuje zásadní věcné chyby a dostatečně prokazuje teoretické znalosti autorky a její schopnost zpracovat dané téma do podoby juristického výkladu.

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané problematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila.
Samostatnost při zpracování	Autorka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce, a to jak pokud jde o literaturu, tak

tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	<p>judikaturu, na mnoha místech vyjádřila své vlastní názory (srov. výše).</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 2496 stran, představující 73 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 3%. Lze tedy konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné.</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 116 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 29 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 9 % (další zdroj č. 2 má již pouze 2 % shodu a počínaje zdrojem č. 3 jde pouze o 1 % shodu). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (dspace.cuni.cz), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště. Po prostudování těchto shod lze navíc konstatovat, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být logicky shodné.</p> <p>Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by rigorózanťka nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i>.</p>
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracovala s cca čtyřiceti pěti odbornými publikacemi, ať už monografického či časopiseckého charakteru. To je zcela postačující pro požadavky kladené na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje pečlivá práce s judikaturou a poznámkovým aparátem (srov. výše). Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je v pořádku. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Práce neobsahuje žádné grafy ani tabulky. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na dobré úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Rigorózanťka by se mohla vyjádřit k problematice popření otcovství muže, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů v době před narozením dítěte. Dále by se uchazečka mohla vyjádřit obecně k povaze rozsudku o popření otcovství, a to z hlediska jeho účinků.

V Praze dne 25. ledna 2022

JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
pověřený akademický pracovník